

Irena Grbac
Hrvatski prirodoslovni muzej (HPM)
Zoološki odjel
Demetrova 1
Zagreb

MDC
Ilica 44
Zagreb

Izveštaj o provedenoj matičnoj djelatnosti za prirodoslovlje u 2025. godini

Zavičajni muzej Obrovac

Zavičajni muzej Obrovac djeluje u sklopu Pučkog otvorenog učilišta čiji je osnivač grad Obrovac. Stručni sastanak s ravnateljicom Marinom Brkić održan je 19.11.2025. godine.

Muzej čuva i prezentira etnografsku i arheološku građu a vrlo mali dio fundusa odnosi se na prirodoslovnu građu koju čine kukci, razni beskralješnjaci i nekoliko dermo preparata s izložbe o S. Brusini. Muzej trenutno nema kustosa, a zapošljavanje stručne osobe očekuje se u narednom razdoblju. Tijekom sastanka razgovaralo se o uvjetima čuvanja i pohrane građe te o mogućnostima daljnjeg razvoja prirodoslovne djelatnosti u Muzeju. Uočeno je da postoje infrastrukturni problemi vezani uz nemogućnost održavanja stabilnih mikroklimatskih uvjeta u čuvaonici, posebice zbog konstrukcijskih rješenja koja otežavaju potpunu zaštitu od vanjskih utjecaja i prodora štetnika. Građa je trenutno pohranjena na otvorenim policama, a u budućnosti bi bilo poželjno postupno uvođenje zatvorenih ormara prilagođenih muzejskoj pohrani. Unatoč značajnom zalaganju ravnateljice u održavanju djelatnosti Muzeja, njegov daljnji razvoj ovisit će o osiguravanju dodatne institucionalne i financijske potpore. Tijekom posjeta pruženi su stručni savjeti vezani uz osnovne mjere preventivne zaštite i čuvanja biološke građe.

Zaključno, za daljnji razvoj prirodoslovne djelatnosti u Muzeju važno je osigurati zapošljavanje stručnog kustosa te postupno unapređivati uvjete pohrane građe, uz potporu osnivača i kroz suradnju s institucijama koje se bave prirodoslovljem.

Dr. sc. Irena Grbac, muzejska savjetnica

Matičarka 1. razine za prirodoslovne muzeje i zbirke RH

Zagreb, 21. 11. 2025.

Irena Grbac
Hrvatski prirodoslovni muzej (HPM)
Zoološki odjel
Novi Petruševac 6
Zagreb

MDC
Ilica 44
Zagreb

Izvještaj o provedenoj matičnoj djelatnosti za prirodoslovlje u 2025. godini

Gradski muzej Varaždin, prirodoslovni odjel

Prirodoslovni odjel Gradskog muzeja Varaždin (GMV) posjetili su 2.7.2015. godine dr. sc. Irena Grbac, muzejska savjetnica i matičarka 1. razine za prirodoslovlje i dr. sc. Iva Mihoci, muzejska savjetnica, obje iz Zoološkog odjela Hrvatskog prirodoslovnog muzeja (HPM). Pritom su održale stručni sastanak s kolegama kustosom dr. sc. Mišelom Jelićem, višom kustosicom dokumentaristicom Petrom Marincel i preparatorom Ivicom Pakrac. Pregledane su entomološke zbirke što je i bio cilj stručnog posjeta.

Prirodoslovni odjel GMV-a čuva i brine se o zbirki varaždinskog entomologa Franje Koščeca.

Prirodoslovna građa se čuva unutar 16 zbirki, od kojih je 15 u Prirodoslovnom odjelu (zoološke zbirke i herbar, ostavština F. Koščeca), a voditelj zbirki je Mišel Jelić. Prirodoslovne zbirke sveukupno sadrže više od 65 000 predmeta, a podaci o predmetima redovito se upisuju u bazu M++. Dugoročni problem čuvaonica biološke građe je smjestaj unutar radnih prostora. Zbog toga nije primjenjiva adekvatna preventivna zaštita u smislu održavanja nepromjenjive mikrokline (konstantna temperatura $\leq 17^{\circ}\text{C}$, za mokre preparate i manje, konstantna relativna vlaga $\approx 50\%$), prašina i sl. S druge strane, provođenje preventivna zaštita putem dezinfekcija soba – čuvaonica nije dobra za zdravlje djelatnika.

Pružili smo stručne savjete gdje je trebalo u vezi čuvanja i pohrane biološke građe i planiranja terenskog sakupljanja. Savjet je selektivniji pristup, odnosno prikupljanje i obrada manjeg broja odabranih skupina, u suradnji sa stručnjacima za područje. Prodiskutirana je potreba za nacionalnom prirodoslovnom (muzejskom) bazom podataka, obzirom na posebnosti građe.

Kontinuirana daljnja suradnja (koja desetljećima traje) na zaštiti i obradi građe i stručna pomoć između HPM-a i GMV-a nastaviti će se i dalje.

Zagreb, 21. 10. 2025.

Dr. sc. Irena Grbac, muzejska savjetnica

Matičarka 1. razine za prirodoslovne muzeje i zbirke RH

Irena Grbac
Hrvatski prirodoslovni muzej (HPM)
Zoološki odjel
Novi Petruševac 6
Zagreb

MDC
Ilica 44
Zagreb

Izvještaj o provedenoj matičnoj djelatnosti za prirodoslovlje u 2025. godini

Muzej Brodskog Posavlja_Prirodoslovni odjel

Prirodoslovni odjel Muzeja Brodskog Posavlja (MBP) posjetili su 7. srpnja 2025. godine geolog Dražen Japundžić, muzejski savjetnik, dr. sc. Suzana Buzjak, muzejska savjetnica, botaničarka, i dr. sc. Irena Grbac, muzejska savjetnica i matičarka, svi iz Hrvatskog prirodoslovnog muzeja (HPM). Tom je prilikom održan stručni sastanak s višom kustosicom Ivanom Marušćak, voditeljicom prirodoslovnih zbirki. Kolegica je predstavila prirodoslovne zbirke i popratnu dokumentaciju. Prirodoslovni odjel ima pet zbirki: geološko-paleontološku, mineraloško-petrografsku, botaničku, zoološku i zbirku recentnih mekušaca.

Geološko-paleontološka zbirka najaktivnija je zbirka Odjela, s kontinuiranim istraživačkim aktivnostima, no muzej se pritom suočava s problemom financiranja terenskih istraživanja. Naime, trenutno ne postoji odgovarajući model financiranja terenskih geoloških i paleontoloških istraživanja. Iako geološko-paleontološka građa inventarizirana u muzejskim zbirkama prema Zakonu o muzejima ima status kulturnog dobra, programi istraživanja ove vrste građe ne mogu se prijavljivati na postojeće kategorije Javnog poziva Ministarstva kulture i medija. Za razliku od arheoloških istraživanja, za koja postoji posebna programska kategorija, geološko-paleontološka istraživanja u muzejima nemaju odgovarajući okvir financiranja, zbog čega ustanova nije u mogućnosti provoditi terenska istraživanja koja su ključna za prikupljanje i zaštitu ove vrste građe.

Primjer takve situacije je projekt geofizičkog istraživanja lokaliteta nalaza stepskog mamuta u Slavonskom Brodu, koji nije mogao biti financiran kroz postojeće kategorije Javnog poziva, iako se lokalitet nalazi unutar zaštićene arheološke zone i riječ je o iznimno značajnom paleontološkom nalazu. Ova situacija ukazuje na potrebu razmatranja modela financiranja istraživanja geološko-paleontološke baštine u okviru muzejske djelatnosti radi sustavnijeg istraživanja i zaštite ove vrste muzejske građe.

Navedeno pitanje financiranja terenskih geološko-paleontoloških istraživanja potencijalno se odnosi i na druge muzeje koji u svojim fundusima čuvaju geološko-paleontološku građu, pa bi ga bilo korisno razmotriti na razini muzejske djelatnosti.

Najveći dio Botaničke zbirke čini Herbarij Ivane Brlić-Mažuranić, koji je u vrlo dobrom stanju te je dogovorena suradnja pri stručnoj obradi herbarija. Stručni konkretni savjeti pruženi i za ostale prirodoslovne zbirke gdje je trebalo.

Prirodoslovni odjel muzeja funkcionira vrlo dobro kao regionalni centar za geološko-paleontološke zbirke, uz vidljiv kontinuirani stručni rad na njihovoj obradi, dokumentiranju i istraživanju. Zbirke se vode uredno, a vidljiv je i kontinuirani stručni rad na njihovoj obradi i istraživanju. Posebno je pozitivna inicijativa u pokretanju terenskih istraživanja i daljnjem razvoju geološko-paleontološke zbirke.

Zagreb, 21. 10. 2025.

Dr. sc. Irena Grbac, muzejska savjetnica

Matičarka 1. razine za prirodoslovne muzeje i zbirke RH

Irena Grbac
Hrvatski prirodoslovni muzej (HPM)
Zoološki odjel
Demetrova 1
Zagreb

MDC
Ilica 44
Zagreb

Izveštaj o provedenoj matičnoj djelatnosti za prirodoslovlje u 2025. godini

Prirodoslovni muzej Dubrovnik PMD

Prirodoslovni muzej Rijeka (PMRi) posjetili su 25.11.2025. godine dr. sc. Irena Grbac, muzejska savjetnica i matičarka i Denis Bućan, kustos, oboje iz Hrvatskog prirodoslovnog muzeja (HPM). Održan je stručni sastanak s ravnateljicom i višom kustosicom Anom Čučević, dr.sc. Jadrankom Sulić Šprem, muzejskom savjetnicom, višom kustosicom Mateom Martinović i višom kustosicom pedagoginjom Dubravkom Tullio.

Kolegice su nam pokazale prirodoslovne zbirke i stalni postav, te popratnu dokumentaciju.

Prirodoslovni muzej Dubrovnik regionalni je muzej jake edukativne, izložbene i znanstvene djelatnosti. Prirodoslovna građa (zoološka, geološka, paleontološka i mineraloško-petrografska) organizirana je u 11 zbirki. Podaci o predmetima upisuju se u digitalnu bazu M++.

Prilikom stručnog posjeta pregledane su zbirke u glavnoj zgradi u čuvaonici i postavu. Građa je primjereno i stručno pohranjena a trenutni fokus je na obradi i prikupljanju građe za zbirku riba i entomološke zbirke. Tijekom sastanka prodiskutirane su brojne teme vezane uz terensko prikupljanje, zaštitu i pohranu prirodoslovne građe.

Zaključno, Prirodoslovni muzej Dubrovnik sustavno razvija i stručno održava svoje prirodoslovne zbirke te aktivno djeluje u području edukacije, izložbene djelatnosti i znanstvenog rada. Prirodoslovni odjel dobro funkcionira kao regionalni centar za prirodoslovlje, s jasno strukturiranim zbirkama i kontinuiranim radom na njihovoj obradi i

dopuni. Dogovorena je i daljnja stručna suradnja u okviru matične djelatnosti za prirodoslovlje.

Zagreb, 1. 12. 2025.

Dr. sc. Irena Grbac, muzejska savjetnica

Matičarka 1. razine za prirodoslovne muzeje i zbirke RH